

**Оценка на влијание врз
животната средина и социјалните прашања**

**ИЗГРАДБА НА НОВА ДЕЛНИЦА НА АВТОПАТОТ
ДЕМИР КАПИЈА - СМОКВИЦА
КАКО ДЕЛ ОД ПАН-ЕВРОПСКИОТ КОРИДОР 10**

**АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА
ЖИВОТНА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИ ПРАШАЊА**

подготвено од:

ЕМТИРИА -ЕМС

ноември 2010 година

Содржина

Референци и релевантни студии	3
Кратенки	4
1 Акционен план за животна средина и социјални прашања	5
1.1 Преглед.....	5
1.2 Акциони планови за управување во рамките на Акциониот план за животна средина и социјални прашања	7
1.3 Акционен план за животна средина и социјални прашања.....	10

Референци и релевантни студии

1. Студија за изводливост, подготвена од Егнатиа Одос а.е. (ГР), април 2007 година
2. Идејно решение, подготвено од Егнатиа Одос а.е. (ГР), јуни 2007 година
3. Студија за оценка на влијанието врз животната средина, подготвена од Градежниот институт „Македонија“ АД, април 2007 година
4. Ревидирана студија за оценка на влијанието врз животната средина, подготвена од Градежниот институт „Македонија“ АД, март 2008 година
5. Ажурирана студија за оценка на влијанието врз животната средина, подготвена од Градежниот институт „Македонија“ АД, јули 2009 година
6. Анализа на трошоците и придобивките, подготвена од Мариос Милтиаду, геодет и сообраќаен инженер, август 2008 година
7. Анализа на трошоците и придобивките – Дополнение кон финалниот извештај I, подготвено од Мариос Милтиаду, геодет и сообраќаен инженер, април 2009 година.
8. Анализа на трошоците и придобивките – Дополнение кон финалниот извештај II, подготвено од Мариос Милтиаду, геодет и сообраќаен инженер, септември 2009 година.
9. Ревидирана анализа на трошоците и придобивките, подготвена од Мариос Милтиаду, геодет и сообраќаен инженер, август 2010 година.
10. Изработка на техничка документација до ниво на основен и детален проект за автопатско решение за делница Демир Капија – Смоквица на европскиот коридор X, ILF BERETENDE INGENIEURE GmbH & ADT – OMEGA S.A., завршено во март 2001 година
11. Барање за значителен проект за потврда на поддршка според член 10 од Регулативата на советот (ЕЗ) бр. 1085 / 2006 и член 157 од Регулативата на комисијата (ЕЗ) бр. 718 / 2007, Инструмент за претпристапна помош за инвестиции во инфраструктурата транспорт (ревидирана верзија)

Кратенки

АДП	Агенцијата за државни патишта
ЕБОР	Европска банка за обнова и развој
ОВЖС	Оценка за влијанието врз животната средина
АПЖС	Акционен план за животна средина и социјални прашања
ЕУ	Европска унија
ПАЗК	План за аквизиција на земјиште и компензација
ЕЛС	Единици на локалната самоуправа
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
МТВ	Министерството за транспорт и врски
АПР	Акционен план за раселување
РМ	Република Македонија
ПВЗС	План за вклучување на заинтересирани страни
ОТВ	Оперативни трошоци на возило

1 Акционен план за животна средина и социјални прашања

1.1 Преглед

Како дел од процесот на планирање беше изработен и Акционен план за животна средина и социјални прашања (АПЖС), според стандарден формат на ЕБОР, кој содржи пакет мерки за намалување на негативните последици и мониторинг, потоа критериуми за нивно успешно спроведување и институционални мерки, кои треба да се превземат за време на спроведувањето на проектот, со цел да се неутрализираат негативните влијанија по животната средина и социјалниот живот, да се спречат, или истите да се намалат на профатливо ниво.

Планот исто така, содржи активности потребни за спроведување на мерки. АПЖС е основен елемент за процесот на оценка на влијанијата на проектите врз животната средина. Тој е изработен врз основа на (i) утврдување на пакет на мерки за намалување на влијанијата, дури и потенцијално негативните влијанија, (ii) утврдување на барањата за успешно и навремено спроведување на мерките, и (iii) опис на средствата/ресурсите потребни да се одговори на овие барања.

АПЖС ја прикажува основната поврзаност помеѓу, предвидените влијанија и мерките за намалување на влијанијата, специфицирани во ОВЖС, како и активностите за спроведување и оперативните активности. ОВЖС дава приказ на предвидените влијанија по животната средина и социјалните прашања, мерките кои треба да се превземат за да се ублажат овие последици, институционалната одговорност за намалување на последиците, како и временскиот рок.

АПЖС е формулиран на начин што овозможува негово полесно користење. Следните аспекти се разгледани во АПЖС:

- *Опис на мерките за намалување на влијанијата:* Во АПЖС се утврдени економски оправдани и рентабилни мерки за намалување на влијанијата на профатливо ниво. Секоја мерка за намалување на влијанијата е опишана накратко, со осврт за влијанието на кое таа се однесува и даден е временскиот рок во кој таа да се исполни.
- *Опис на програмата за мониторинг:* Мониторингот за учинокот врз животната средина е изготвен со цел да се спроведат мерките за намалување и спроведување, како и да се постигне очекуваниот резултат. Програмата за мониторинг, јасно укажува на поврзаноста помеѓу влијанијата кои се утврдени за време на процесот на ОВЖС, параметрите кои треба да се измерат, како и методите кои ќе се користат, локациите за мониторинг, и редовноста на мерењата и временските рокови за мониторинг активностите.
- *Институционални аспекти:* Дефинирање на одговорностите за намалување на влијанијата. Во АПЖС се утврдени аранжманите околу координација на различните актери, кои се одговорни за намалување на влијанијата.

АПЖС ќе биде спроведен за време на изградбата и функционирањето на планираниот автопат Е-75, на делницата Демир Капија-Смоквица.

Во понатамошна фаза, назначениот изведувач на изградбата и другите договарачи, ќе бидат задолжени за понатамошно деталзирање на прашањата за заштита на

животната средина, во зависност од напредокот на нивото на планирање, до практичното започнување на изградбата (воспоставување на градежни зони, временни објекти за работна сила, детали за складирање на градежни и други материјали и опрема, пристапни патишта за транспорт, аранжмани за управување со отпад и отпадни води), локалитети за склопување / монтажа на компоненти за цевоводите, итн).

На Агенцијата за државни патишта и се препорачува, прашањата за животната средина кои се споменати во ОВЖС, да ги користи за деталзирање на спецификациите за животната средина во тендерската документација за избор на изведувач на градежните работи.

Исто така, секое барање кое ќе произлезе од процесот на добивање на решение од страна на општините Демир Капија и Гевгелија, и другите надлежни тела, ќе треба да се вклучат во финалната документација за изградба.

Одредбите за заштита на животната средина и намалување на влијанијата, за деталниот проект и за изградбата ќе бидат договорени од страна на Агенцијата за државни патишта и надлежните власти.

Дефинираните барања за заштита на животната средина ќе бидат задолжителен дел од условите за склучување договор со изведувачот на изградбата, кој исто така ќе биде обврзан да ги усвои и да ги следи практиките за добро управување и заштита на животната средина, за време на градежните работи, и да го одржува минималниот степен на влијание врз вегетацијата, почвата, земјата и површинските воде, воздухот, дивечот и пејсажот, вклучувајќи го и влијанието на населените места и локалните заедници.

Со цел да се обезбеди ефективно спроведување на АПЖС, Агенцијата за државни патишта ќе назначи персонал, кој ќе го превземе надзорот врз животната средина, како и мониторингот, за време на фазата на изградба. Клучните одговорности на овој персонал ќе бидат, да обезбеди правилна примена на мерките и контролата, како што се тие дефинирани во договорите за работа, издадените дозволи и во решенијата. Ова, исто така, вклучува и координирање на работата со Управата за заштита на животната средина, при МЖСПП и Управата за заштита на културното наследство (УЗКН) при Министерството за култура.

Управувањето со животната средина за време на оперативната фаза на автопатот, генерално ќе се состои од следење на ефикасноста на мерките, кои се вградени во изготвувањето и мониторингот на оперативната работа. Управувањето со оперативноста и мониторингот ќе бидат организирани и извршени од страна на Агенцијата за државни патишта.

Ревизија и дополнување на АПЖС

Агенцијата за државни патишта редовно ќе го ревидира АПЖС и ќе ги дефинира акционите планови за управување, со цел да ги забележува промените во спроведувањето и организацијата на Проектот. По секоја измена и дополнување, дополнетиот АПЖС ќе биде доставен до сите релевантни и заинтересирани страни.

1.2 Акциони планови за управување во рамките на Акциониот план за животна средина и социјални прашања

Покрај предложените мерки за намалување на влијанијата, за време на животниот циклус на проектот ќе бидат изработени и спроведени следните акциони планови за управување:

- a) За спроведување за време на фазата на изградба:
 - План за управување со сообраќај / транспорт
 - План за управување со отпад
 - План за итни случаи
 - План за демобилизација на изградбата
- b) За спроведување за време на оперативната фаза
 - План за итни случаи
 - План за управување со отпад

Горенаведените планови ќе бидат изработени како дел од понатамошните фази на планирање на проектот. Во следниот текст даден е краток опис на обемот и елементите на споменатите планови.

План за управување со сообраќај

Се очекува дека ќе има зголемување на сообраќајот, поврзано со градежните работи на проектот. Ова може да предизвика вознемирување кај локалното население во подрачјето на Проектот, и да се јави потреба од План за управување со сообраќајот со цел да се минимизираат евентуалните негативни влијанија. Овој план ќе ги опфати следните елементи:

- Планирање на управувањето со сообраќајот
- Пристапни патишта, алтернативни патеки и пренасочувања
- Одржување на пристапни патишта
- Управување и одежување на возила, и
- Воспоставување на односи со заедницата и безбедност

Планот за управување со сообраќајот ги опфаќа следните аспекти:

- часови возење и периоди на одмор
- безбедност на возач, возило и товар
- комуникација на возачот со контролната точка и опрема на возилото
- избор на соодветни возила
- квалитет и спецификација на возилата
- управување и превентивно одржување на возилата
- рути на возилата, планирање на рутите и алтернативни рути
- паркинг места за возилата – да се минимизира влијанието на возилата врз локалната заедница, селата, патиштата, и
- инспекција и ревизија на проектниот сообраќај.

Планови за управување со отпад

Ќе бидат изработени планови за управување со отпад за време на градежните работи, како и за оперативната фаза.

Планот за градежните активности ќе опфаќа управување со сите различни видови фракции на отпадот, вклучувајќи комунален отпад, отпад од материјали за пакување, отпад од градежни материјали, како и, опасен отпад и посебни фракции на отпад, кои ќе се создадат во текот на изградбата.

Планот поврзан со оперативните активности ќе вклучува детали за собирање и управување со отпад создаден од: (i) самиот автопат, (ii) одморалишта/паркинг места, и (iii) активности за одржување на автопатот.

Одредбите за собирање на отпад, услугите за сепарација и отстранување на отпад, исто така ќе бидат вклучени во плановите.

План за демобилизација на изградбата

Демобилизацијата на изградбата ќе ги вклучува следните главни активности:

- Демобилизација на градежни работи (отстранување на градежната опрема), и
- Реставрација на подрачјето на проектот.

Пред да завршат градежните работи и да се направи реставрација на подрачјето, Агенцијата за државни патишта ќе направи длабинско истражување на подрачјето со цел да се идентификуваат активности / мерки, кои се потребни да се превземат за реставрација/рехабилитација на градилиштата, кои се поврзани со проектните активности. Врз база на ова длабинско истражување, Агенцијата за државни патишта ќе ги планира потребните активности за запирање на градежните работи и реставрација на подрачјето опфатено со Проектот.

Агенцијата за државни патишта ќе обезбеди отстранувањето на градежната опрема, како и отстранувањето на сите празни контејнери и отпади, да биде во согласност со Планот за управување со отпад.

Агенцијата за државни патишта ќе ги разгледа следните елементи за рехабилитација на подрачјето на Проектот:

- Реставрација на пределот
- Реставрација на почвата, со осврт кон прашањата за ерозија на земјиштето, преку примена на соодветни контролни мерки
- Реставрација на пристапните патишта
- Обнова на инфраструктурните и другите комуналии и објекти, доколку тие биле оштетени за време на градежните работи
- Други елементи за реставрација, како што е договорено помеѓу сопственикот/ците на земјиштето, локалната заедница и Агенцијата за државни патишта, и
- Придржување до сите услови, вклучувајќи ги претходно издадените дозволи, одобренија, и сл.

За време на реставрирањето на градилиштето, Агенцијата за државни патишта ќе осигура дека нема да има истекување на контаминанти во водата и почвата.

Планови за итни случаи (ПИС)

Проектот бара детални Планови за итни ситуации, заради потенцијалните опасности, кои можат да се случат за време на фазата на изградба и оперативната фаза.

ПИС ќе ги разгледа опасностите поврзани со ракување со тешка машинерија, која е потребна за изградба и за ископ на земја. Следните природни / акцидентни опасности, се можни за време на фазата на изградба на проектот:

- активирање на евентуалните области на лизгање на земјиштето по должина на трасата на автопатот
- рушење на земјиште од падини на различни локации од проектот
- несреќи поврзани со тешка машинерија / опрема
- случајно истекување на гориво, масла, мазива
- несреќи поради одрони на камења за време на експлозии / минирања / ископувања / бушења

Заради справување со горенаведените опасности, потребно е да се изготват адекватни безбедносни и контролни мерки и акционен план, како и барања за поднесување извештаи.

Агенцијата за државни патишта ќе подготви и ќе го елаборира деталниот план за итни случаи за оперативната фаза пред да се пушти автопатот во употреба, со цел да одговори на ситуации како што се, земјотреси, лизгање на земјиште, шумски или други пожари, испуштање на горива/масла, ризик од сообраќајни несреќи, итн. Планот ќе содржи и механизам за известување, ќе ги дефинира улогите на тимот за интервенирање во итни случаи и ќе ги идентификува потребните комуникациски прашања со локалната администрација.

1.3 Акционен план за животна средина и социјални прашања

Табела – План за животна средина и социјални прашања

Бр.	Мерка	Ризици/придобивки за животната средина	Законски барања / Најдобра пракса	Потреби од инвестиции / Извори / одговорности	Временски рок / Фаза на проектот	Цел и критериуми за оценка на успешната евалуација	Забелешка
I. Подготовка на проектот / проектирање / добивање на решенија, согласности, дозволи							
I.1	Елаборирање на проектната документација за автопатот, вклучувајќи и заеднички услогласени студии, проекти, оценки, анализи, експертизи, и друга документација со која ќе се дефинира техничкото решение на автопатот, а обезбедени се и деталните услови и начинот на изградба се дадени, неговата оперативна изградба, предвидената издржливост и условите за негово користење.	Правилно воспоставување на транспортно - сообраќајни рути, градежни зони, локации за привремени објекти за целите на изградбата, локации за складирање на градежните и други материјали, бројот и видот на градежните возила и механизација	<ul style="list-style-type: none"> Закон за просторно и урбанистичко планирање (Службен весник на РМ, бр. 51/05, 37/07 и 24/08) Закон за градење (Службен весник на РМ, бр. 130/09 и 124/10) 	Одговорност: Проектант / Агенцијата за државни патишта (АДП)	Процес на проектирање пред почеток на градежните работи	Проектната документација е поднесена до различните надлежни власти	
I.2	Интегриран процес на проектирање, вклучувајќи ја и документацијата за: <ul style="list-style-type: none"> Заштита од бучава / заштитни ѕидови за намалување на бучавата Мерки против ерозија Мерки за одржливо користење на минералните суровини за потребите на изградбата. 	Придобивка: Постигнување на висок степен на заштита на луѓето, животната средин и природните ресурси.	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: Проектант / Агенцијата за државни патишта (АДП)	Процес на проектирање пред почеток на градежните работи	Проектната документација е поднесена до различните надлежни власти	
I.3	Добивање на лиценци за експлозии, кои треба да се извршат за потребите на градежните работи	Исполнети се целите за безбедност.	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: Проектант / Агенцијата за државни патишта (АДП)	Процес на проектирање пред почеток на градежните работи	Добиена дозвола	

Табела – План за животна средина и социјални прашања (продолжение)

Бр.	Мерка	Ризици/придобивки за животната средина	Законски барања / Најдобра пракса	Потреби од инвестиции / Извори / одговорности	Временски рок / Фаза на проектот	Цел и критериуми за оценка на успешната евалуација	Забелешка
II. Фаза на изградба							
II.1 Безбедности аспекти							
II.1.1	Заштита од пожари	Заштита на луѓето, имотот и природните ресурси	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: изведувач на градежните работи	За време на фазата на изградба	Елиминирање на ризикот од пожари	
II.1.2	Заштита од опасности поврзани со градежните работи (План(ови) за итни случаи)	Заштита на луѓето, имотот и природните ресурси	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: изведувач на градежните работи	За време на фазата на изградба	Елиминирање на ризикот од опасности	
II.2 Биолошки диверзитет							
II.2.1 Мерки за добра градежна пракса							
	<ul style="list-style-type: none"> Користење на постоечки патишта за пристап/минимизирање на изградба на нови пристапни патишта Забрана и спречување на активности, кои би го попречиле спонтаниот развој на автохтоната флора и фауна Оградување на градежните зони 	Нарушување на хабитатите и пределот, негативните влијанија врз компонентите на биолошкиот диверзитет	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: изведувач на градежните работи	За време на фазата на изградба	Елиминирање / намалување на влијанијата врз хабитати / видови / предел	
II.2.2 Хабитати/видови							
	<ul style="list-style-type: none"> Спроведување на мерките за заштита на хабитатите, според предлозите од студијата за ОВЖС, и Решението во однос на ОВЖС, издадено од надлежните власти Добри практики за градба и управување со отпад со цел да се ублажат влијанијата врз хабитатите /видовите 	Негативни влијанија врз хабитатите и видовите	Закон за заштита на природата (Службен весник” на РМ, бр. 67/04, 14/06 и 84/07)	Одговорност: изведувач на градежните работи	За време на фазата на изградба	Зачувување на хабитатите и видовите	

Табела – План за животна средина и социјални прашања (продолжение)

Бр.	Мерка	Ризици/придобивки за животната средина	Законски барања / Најдобра пракса	Потреби од инвестиции / Извори / одговорности	Временски рок / Фаза на проектот	Цел и критериуми за оценка на успешната евалуација	Забелешка
II.2.3 Шуми							
	<ul style="list-style-type: none"> Детален опис во на обемот и степенот на штети во спецификацијата Мерки за компензација - Пошумување на 120 ха во шумските единици на Демир Капија и Кожуф 	Пренамена на шумското замјиште, загуба на садници и предвремено отстранување	Закон за шуми (Службен весник на РМ бр. 64/09)	Одговорност: АДП/Изведувач	Пред и за време на фазата на изградба	Компензација на штетите	
II.3 Геологија и почви							
	<ul style="list-style-type: none"> Добра градежна пракса и управување со отпад Придржување до ограничувањето за експлоатација на минералните ресурси, утврдени во студијата за ОВЖС и во Решението во однос на ОВЖС, издадено од надлежните власти Примена на планираните мерки за спречување на ерозија Мерки за обнова на почвите 	Нарушување и ерозија на почвата	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: изведувач на градежните работи	Пред и за време на фазата на изградба	Заштита од ерозија и лошо управување со минералните ресурси	
II.4 Квалитет на воздухот							
	Добра градежна пракса	<ul style="list-style-type: none"> Емисии на фугитивна прашина Емисии на фугитивна прашина поради несоодветно складирање и ракување со градежниот и отпадниот материјал. 	Закон за квалитет на амбиенталниот воздух (Службен весник на РМ бр. 67/04 и 92/07)	Одговорност: изведувач на градежните работи	Пред и за време на фазата на изградба	Намалување на негативните влијанија врз квалитетот на воздухот	
II.5 Квалитет на водата							
	Добра градежна пракса	Загадување на водите преку истекување на гориво, масла, мазива или испуштање на фекални отпадни води, од страна на градежниот персонал	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: изведувач на градежните работи	Пред и за време на фазата на изградба	Намалување на негативните влијанија врз квалитетот на водата	

Табела – План за животна средина и социјални прашања (продолжение)

Бр.	Мерка	Ризици/придобивки за животната средина	Законски барања / Најдобра пракса	Потреби од инвестиции / Извори / одговорности	Временски рок / Фаза на проектот	Цел и критериуми за оценка на успешната евалуација	Забелешка
II.6	Управување со отпад						
	<ul style="list-style-type: none"> План за управување со отпад Добра градежна пракса 	Загадување на животната околина со различен вид на отпад, кој ќе се јави како резултат на градежните активности.	Закон за управување со отпад (Службен весник на РМ бр. 68/04, 71/04 и 107/07) и Закон за градење (Службен весник на РМ бр. 130/09 и 24/10)	Одговорност: изведувач на градежните работи	Пред и за време на фазата на изградба	<ul style="list-style-type: none"> Договарање на Планот со надлежните власти Одржливо управување со отпад Спроведување на Планот за управување со отпад 	
II.7	Бучава						
	<ul style="list-style-type: none"> Усогласеност со Европската Директива ЕЗ/2000/12 за емисии на бучава, од страна на опрема за употреба на отворен простор Добра градежна пракса Методологии за контрола на бучавата за време на експлозиите Мониторинг на емисиите на бучава 	Емисии на штетна и непријатна бучава, над дозволените вредности	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: изведувач на градежните работи	Пред и за време на фазата на изградба	Заштита од бучава во осетливи подрачја/населени места	
II.8	Пејсаж и визуелни аспекти						
	<ul style="list-style-type: none"> Добра градежна пракса Мерки за обновување на природната вегетација Усогласеност со ограничувањето за експлоатација на минерални ресурси на определените градилишта во ОВЖС извештајот, и со Одлуката за животна средина издадена од надлежните власти 	Нарушување на вредностите на пејсажот	<ul style="list-style-type: none"> Добра градежна пракса Дозвола за животна средина издадена од надлежните власти 	Одговорност: изведувач на градежните работи	Пред и за време на фазата на изградба	Заштита на пејсажот	
II.9	Транспортни и сообраќајни аспекти						
	План за сообраќај / транспорт	Намалување на влијанијата од интензивирање на сообраќајот	<ul style="list-style-type: none"> Добра градежна пракса 	Одговорност: изведувач на градежните работи	Пред и за време на фазата на изградба	<ul style="list-style-type: none"> Договарање на Планот со локалните власти Спроведување на Планот за транспорт 	

Табела – План за животна средина и социјални прашања (продолжение)

Бр.	Мерка	Ризици/придобивки за животната средина	Законски барања / Најдобра пракса	Потреби од инвестиции / Извори / одговорности	Временски рок / Фаза на проектот	Цел и критериуми за оценка на успешната евалуација	Забелешка
II.10	Културно наследство						
	<ul style="list-style-type: none"> Спроведување на мерки за надзор врз археолошки наоѓалишта Заштита на археолошкото наследство при случајни археолошки откритија 	Нарушување на вредностите од археолошките наоѓалишта	Закон за заштита на културно наследство (Службен весник на РМ, бр. 20/04 и 115/07)	Одговорност: изведувач на градежните работи	Пред и за време на фазата на изградба	Заштита на ново откриени наоѓалишта.	
II.11	Управување со социјалните прашања						
	Аквизиција на земјиште за проектните објекти и инфраструктура: <ul style="list-style-type: none"> Компензација за земјиште и средства кои се договорени врз основа на тековни законски барања Без физичко или економско раселување на лица 	Минимизирање на негативните социјални влијанија (загуба на земјиште и средства, и сл.)	Усогласеност со релевантното македонско законодавство / најдобра пракса	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Ограничена загуба на земјиште и средства	Не е потребен Акционен план за раселување (АПП)
	Помош за рехабилитација <ul style="list-style-type: none"> можности за вработување на локалното население можности за под-изведување на услуги преку ангажман на локални фирми можности за локалните фирми за обезбедување на услуги и стоки 	Социо-економски бенефиции за локалната заедница	Најдобра пракса	Одговорност: изведувач на градежните работи / АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Остварување на социо-економски бенефиции за локалната заедница	
	Воспоставување механизми за поплаки (процеси и постапки)	Луѓето ќе можат да ги се произнесат по прашањата за негативните влијанија од изградбата на автопатот. Изноаѓање на навремени решенија.	Најдобра пракса	Одговорност: изведувач на градежните работи / АДП	Пред и за време на фазата на изградба	<ul style="list-style-type: none"> Објавен формуларот за јавно поплаки на постапката Извештаи за функционирањето на механизмите за поплаки 	Во согласност со ПВЗС
	Соопштување на временскиот распоред за градежните работи на проектот преку различни медиуми	Локалното население е запознаено со активностите на проектот	Најдобра пракса	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Објавени информации (вести, веб страница, известувања на локално ниво, и сл.)	Во согласност со ПВЗС

Табела – План за животна средина и социјални прашања (продолжение)

Бр.	Мерка	Ризици/придобивки за животната средина	Законски барања / Најдобра пракса	Потреби од инвестиции / Извори / одговорности	Временски рок / Фаза на проектот	Цел и критериуми за оценка на успешната евалуација	Забелешка
	Соопштување на временскиот распоред и локациите на експлозиите	Локалното население е подготвено за непријатностите	Најдобра пракса	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Објавени информации (вести, веб страница, известувања на локално ниво, и сл.)	Во согласност со ПВЗС
	Безбедност на работна сила / безбедност на заедницата	Безбедност на заедницата/ населението од различни опсаности/несреќи (геолошки, пожари, опасности при изградбата)	Усогласеност со релевантните македонски закони / Најдобра пракса	Одговорност: изведувач на градежните работи / АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Создадени услови за безбедност	
	Транспортни/сообраќајни прашања • План за управување со транспортот/сообраќајот	Нарушување на локалниот сообраќај	Усогласеност со релевантните македонски закони / Најдобра пракса	Одговорност: изведувач на градежните работи / АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Планот за управување со сообраќај спроведен	

Табела – План за животна средина и социјални прашања (продолжение)

Бр.	Мерка	Ризици/придобивки за животната средина	Законски барања / Најдобра пракса	Потреби од инвестиции / Извори / одговорности	Временски рок / Фаза на проектот	Цел и критериуми за оценка на успешната евалуација	Забелешка
III. Оперативна фаза							
III.1 Безбедносни аспекти							
	Спречување на природни и вештачки катастрофи поврзани со функционирањето на автопатот (План(ови) за итни случаи)	Заштита на лица, имоти и природни ресурси	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Минимизирање на ризикот од опасности	
III.2 Биодиверзитет							
	<ul style="list-style-type: none"> Заштитни панело за птици Премини и препреки за пренасочување, за да се спречи движењето на животните Мониторинг активности за евентуална смртност на животни 	Ризик поврзан со биодиверзитетот	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Ограничени директни ефекти врз видовите	
III.3 Квалитет на воздухот							
	<ul style="list-style-type: none"> Активности за мониторинг на квалитетот на воздухот Ревитализација на вегетацијата по автопатот, како тампон зона/санитарна зона 	Ризик поврзан со јавното здравје поради загадување на воздухот	<ul style="list-style-type: none"> Закон за квалитет на амбиенталниот воздух (Службен весник на РМ бр. 67/04 и 92/07) 	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Постигната заштита на квалитет на воздухот	
III.4 Квалитет на водата							
	<ul style="list-style-type: none"> Мониторинг активности за квалитетот на површинските води Собирање на одлиена вода/инсталирање на сепаратори за масла Добри практики за управување и одржување Мерки за здраво управување со отпад 	Спречување на потенцијално загадување на површинските, подземните води и почвата.	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Постигната заштита на квалитетот на водата	
III.5 Управување со отпад							
	<ul style="list-style-type: none"> План за управување со отпад Добри практики за управување 	Загадување на животната околина со отпад се создал за време на функционирањето на патот.	Закон за управување со отпад (Службен весник на РМ бр. 68/04, 71/04 и 107/07)	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	<ul style="list-style-type: none"> Одржливо управување со отпад Спроведен планот за управување со отпад 	

Табела - Акционен план за животна средина и социјални прашања (продолжение)

Бр.	Мерка	Ризици/придобивки за животната средина	Законски барања / Најдобра пракса	Потреби од инвестиции / Извори / одговорности	Временски рок / Фаза на проектот	Цел и критериуми за оценка на успешната евалуација	Забелешка
III.6	Бучава						
	<ul style="list-style-type: none"> Контрола на заштитни ѕидовите/мерките за намалување на бучавата Рестриктивно ограничување на брзината на возење на делниците во близина на населени места Мониторинг на емисиите на бучава 	Емисии на штетна и непријатна бучава над дозволените вредности	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба		
III.7	Управување со социјални прашања						
	Помош за рехабилитација <ul style="list-style-type: none"> можности за вработување на локалното население можност за поддршка на проекти од локално/регионално значење 	Социо-економски небефити за локалната заедница	Најдобра пракса / општествена одговорност	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Остварување на социо-економски бенефиции за локалната/регионалната заедница	
	Воведување на функционален механизам за поплаки (на процеси и постапки)	Луѓето ќе можат да се произнесат за евентуалните негативни влијанија од функционирањето на автопатот. Издаоѓање на навремени решенија.	Најдобра пракса	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	<ul style="list-style-type: none"> Објавен формуларот за јавни поплаки на постапката Извештаи за функционирањето на механизмите за поплаки 	Во согласност со ПВЗС

Табела – Акционен план за животна средина и социјални прашања (продолжение)

Бр.	Мерка	Ризици/придобивки за животната средина	Законски барања / Најдобра пракса	Потреби од инвестиции / Извори / одговорности	Временски рок / Фаза на проектот	Цел и критериуми за оценка на успешната евалуација	Забелешка
	<p>Општи социјални придобивки:</p> <ul style="list-style-type: none"> Заштеда во време Намалување на оперативни трошоци на возило (ОТВ) Намалување на сообраќајни несреќи Подобро ниво на услуга 	<p>Автопатот ќе обезбеди значајни придобивки во намалување на времето на возење, во споредба со сегашното време на возење.</p> <p>Придобивките од намалувањето на ОТВ ќе бидат резултат на:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Заштеди на гориво, и ✓ Заштеди поради фактот дека возилата ќе поминуваат помалку километри на патната мрежа, што значи дека возилата нема да ја загубат својата вредност толку бргу како во минатото. <p>Автопатот ќе ги подобри условите во сообраќајот, со што ќе придонесе кон намалување на сообраќајните несреќи.</p> <p>Автопатот ќе им обезбеди подобро ниво на услуги за нивните транзитни патувања низ Р.Македонија.</p>		Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба		За повеќе детали види анализа на трошоци / придобивки на проектот (Реф. 6, 7, 8 и 9)

Табела – Акционен план за животна средина и социјални прашања (продолжение)

Бр.	Мерка	Ризици/придобивки за животната средина	Законски барања / Најдобра пракса	Потреби од инвестиции / Извори / одговорности	Временски рок / Фаза на проектот	Цел и критериуми за оценка на успешната евалуација	Забелешка
	Редовни приходи од патарини	Финансиски придобивки	Усогласеност со релевантните македонски закони	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Исплатени приходите од патарини	
	Подобрување на патната инфраструктура	Автопатот вклучува и две клучки: „Миравци“ (на 21 км) и „Смоквица“ (на 27 километри) Овие клучки ќе овозможат лесен пристап на локалните жители од подрачјето на проектот, до автопатот, со што ќе се подобрат условите на сообраќај за локалното население.	Усогласеност со релевантните македонски закони/најдобра пракса	Одговорност: АДП	Пред и за време на фазата на изградба	Подобрување на општата благосостојба на локалното население	